



ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

ΜΙΑ ΤΙΣ. (πρὸς τοὺς θεατάς.) Αὐτὸς πάγει νὰ σπάσῃ τὴν θύραν. Ἄν μᾶς ἐδίδετε χεῖρά τινα βοηθείας; . . .

ΕΙΣ ΤΙΣ.—(Πρὸς τοὺς θεατάς.) Ναι, τῶντι· διὰ νὰ τὸν μᾶξωμεν, κροτεῖτε ἀφ' ἐτέρου καὶ σεῖς. . . (Ποιῶν τὸ σχῆμα χειροκροτήσεως.) Κροτεῖτε καὶ σεῖς.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ Ι. ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ

ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

Ἄπασα ἡ Γερμανία τυγχάνει κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν ἐν μεγάλῳ θορύβῳ διότι ὁ *Ῥιχάρδος Βάγνερ* ἐξετέλεσε πρὸ μικροῦ τὸ *Parsifal* αὐτοῦ. Ἀνείκει ἤδη τῇ δραματικῇ κριτικῇ νὰ κάμῃ γνωστοὺν καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἔργον τοῦτο ὅπερ ὁ Βάγνερ ἐχαρακτήρισεν ὡς ἱερὰν πανήγυριν, ἀλλ' ἡ δραματικῇ κριτικῇ εὐδοκήσει πάνυγε ἵνα ἐγκαταλείψῃ εἰς τὰ χρονικά τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιδεικνύωσι τὸν ἄνθρωπον ὃν οἱ Γερμανοὶ ἐξυμνοῦσι ὡς Θεόν.

Οὐδαμῶς δυνάμεθα ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι νὰ λάβωμεν ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς δόξης, ἣτις περιβάλλει τὸν *Ῥιχάρδον Βάγνερ*. Ἡ τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄριον συγκρίσεως. Ὡς πρὸς τὸν Βίκτωρα Οὐγγῶ δυστυχῶς ἐγένετο ἄνθρωπος τοῦ πολιτικοῦ κόμματος, καὶ ἀνευδοιάστως ἔνεκα τούτου ἡ δόξα αὐτοῦ ἴσως ἐλαττοῦται· ἐξ ἐναντίας τὸν *Ῥιχάρδον Βάγνερ* ἅπαντες ἐκτιμῶσιν ἐν Γερμανίᾳ μιᾷ φωνῇ. Εἰς τοὺς Γερμανοὺς, εἰς τοῦτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ μουσικὴ ἐξακχεῖ εἰδὸς τι βασιλείας, ὁ Βάγνερ εἶναι ὡς ἡ ἐνσάρκωσις τῆς πατρίδος. Ἡ δόξα τοῦ Βάγνερ εἶναι ἀγνωτέρα ἐν τῇ παραδόσει τῶν Γερμανῶν πολὺ μᾶλλον τῆς τοῦ Βισμάρκ αὐτοῦ. Ὁ μὲν Βισμάρκ εἶναι ἡ κτηνώδης δύναμις ὁ δὲ Βάγνερ εἶναι ἡ ῥεμβώδης καὶ ἄδουσα ψυχὴ τῆς Γερμανίας. Ἐν Γαλλίᾳ ὁ Βάγνερ τυγχάνει ἴσως μισητός, διότι δὲν λησμονῆται, ὅτι ὁ ἐξοχος οὗτος μουσικοδιδάσκαλος ἐν ἄσματί τινι, ἀπεχθῶς ἀπελάκτισεν οὕτως εἰπεῖν ὡσπερ ὄνος, τὴν Γαλλίαν.

Βεβαίως οί φιλόκαλοι ἀναγνώσται τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» ἐνδιαφέρονται νὰ γνωρίσωσι τὸν γερμανὸν αὐτὸν Θεόν.

Ἡ κυρία Ἰουδιθ Γοτιέ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Θεοδώρου Γοτιέ ἀφιέρωσεν αὐτῷ πρὸ μικροῦ τόμον τινα τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον μέρος δείκνυσι τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του καὶ προσφέρει πληθὺν πληροφοριῶν ἃς ἀνευρίσκει εἰσέτι τις ἐν τῇ δημοσιότητι ἐν τοῖς ἀπειραρίθμοις ἄρθροις, τοῖς καταχωρισθεῖσιν ἐπὶ τῇ περιστάσει τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Parsifal. Ἡ κυρία Ἰουδιθ Γοτιέ ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τῷ Γερμανῷ μουσικοδιδασκάλῳ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1869 ὅτε αὐτὸς κατόκει ἐν Λυκέρνη. Ἐπεσκέφθη αὐτὸν πολλάκις πρὸ τοῦ πολέμου καὶ τοιαύτη φιλίᾳ συνεδέθη μετὰ τῆς κυρίας Βάγνερ ὥστε ἐγένετο καὶ ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Ἡ γον οἶκοι ζῶν ἄπλότῃτος πατριαρχικῆς. Ὁ Βάγνερ ἦτο δλίγον γνωστὸς ἐν Λυκέρνη σπανίως ἐπίσκεψίς τις διεβρόήγνυε τὴν τάξιν τῆς ζωῆς του. Ἡ γείρστο λίαν πρῶτὶ καὶ εἰργάζετο μέχρι τῆς μεσημβρίας· ἐκαλλωπίζετο τότε ἵνα δεῖξῃ εἰς τοὺς ἑαυτοῦ ὅτι ἐτελείωσε τὸ ἔργον του. Τὴν μεταμεσημβριάν ἔκαμνε μακρὰς πορείας ἢ ἀνεγίνωσκεν.

Ἄλλον τινὰ καλλωπισμὸν εἶχεν, ἵνα ἐξασκῇ τὴν εὐκίνησιαν τοῦ σώματος ἀναρρίχῶμενος ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ κήπου του, πρὸς μέγαν φόβον τῆς γυναικὸς του, ἥτις ἐξικέτευε τὴν κυρίαν Ἰουδιθ Γοτιέ νὰ μὴ παρατηρῇ αὐτόν, διότι ἐὰν ἔλεγεν αὐτῷ ὅτι ἐπιτυγχάνει, δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν πλέον νὰ τὸν ἀναχαιτίσωσιν ἐκ τῶν ἐκστάσεων αὐτοῦ.

Ἐκεῖ λοιπόν, ἐν Λυκέρνη ἡ εὐνοια τοῦ νέου βασιλέως Λευδοβίκου ἤλθε νὰ τὸν εὕρῃ καὶ ἐσκέφθη, χωρὶς εἰς τὸ ὑποστήριγμα τοῦτο, νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ φανταστικὸν ὄνειροπόλημα θεάτρου σχεδὸν χιμαιρινοῦ. Δὲν δύναται τις πολλὰ νὰ εἴπῃ ὡς πρὸς τὴν παράξενον ταύτην σκηνήν. Τὸ σύνολον τῆς κατασκευῆς ἔχει τὸ σχῆμα ριπιδίου ἠνεωγμένου· ἡ σκηνὴ εἶναι πρὸς τὸ ἰξὺ μέρος· ἀλλ' ἡ φωνὴ καὶ ὁ ἦχος τῶν ὀργάνων δύνανται νὰ λάθωσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν. Ἡ ὀρχήστρα εἶναι ἀόρατος κατεχωσμένη ὡς ἐπὶ λάκκου καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς. Οἱ χοροὶ, ἀόρατοι ἐπίσης τοποθετοῦνται εἰς θόλόν τινα δεσπόζοντα τῆς σκηνῆς.

Εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Parsifal, φαίνεται ὅτι ἐπικρατεῖ τοι-
οὔτος ζῆλος ὑπὸ τὸν θόλον αὐτὸν καὶ ἐν τῇ τάφρῳ τῆς ἀρχήστρας,
ἀφοῦ καὶ οἱ μουσικοὶ παίζουσι φέροντες μόνον ὑποκάμισον ὡς ἐπεν-
δύτην καὶ ὁ διδάσκαλος ἐδέησε νὰ κατασκευάσῃ εἰς τοὺς χορίστας
αὐτοῦ στολὰς παρεμφερεῖς πρὸς περίζωμα τοῦ λουτροῦ.

Ὡς πρὸς τὴν αἴθουσαν λαμβάνει θέσιν ἐπὶ εἰδικῶν μερῶν ἐχόν-
των σκοπὸν καὶ τὸν ἴσον διαμερισμὸν τῶν ἤχων καὶ νὰ καταστή-
σωσιν ἀδυνάτους τὰς συνομιλίας μεταξύ των γειτόνων οἵτινες
ἠδύναντο νὰ διαταράξωσι τὴν ἀκρόασιν. Προσέτι δὲ ὅλοι οἱ ἀκρο-
αταὶ διατελοῦσιν ἐν τῷ σκότει.

Ὡς βλέπουσιν οἱ ἀναγνώσται, δὲν πορεύονται ἐκεῖ διὰ νὰ δια-
σκεδάσωσιν οὔτε νὰ ἐπιδειχθῶσιν. Ἡ μουσικὴ τοῦ Βάγνερ εἶναι
μουσικὴ τὴν ὁποίαν μόνον αὐτὴν πρέπει νὰ ἀγαπήσωσιν.

Σεπτέμβριος 1882.

Δ. * *

Η ΣΕΛΗΝΗ

EN TH: MYTHOLOGIA: TΩ: EPΩTI TH: POIHSEI

Εἰς νύκτα ἔκτρος ἠδυπαθῆ καὶ ἤρεμον, ὡς τῆς εὐδαίμονος νεό-
τητος ὁ ὕπνος ὁ ἀνέφελος, ἐν ᾧ ἡ φύσις κοιμᾶται θωπευο-
μένη ὑπὸ δροσοβόλου καὶ μεθυστικῆς αὔρας τῆς θαλάσσης καὶ
τῶν χλοερῶν ὄρεων καὶ πτηνόν τι νυκτοπλάνητον εἰς θάλλοντας
κλώνους τιτιρίζει εὐθυμον, πίνον τῆς γοήτιδος ἡρόσου τὸ νέκ-
ταρ, ἐν ᾧ φρίσσοντα τὰ ἄνθη ἐκπέμπουσι εὐώδη μύρα καὶ ζώην,
ἐν ᾧ ἐπάνω ἐκτείνεται ἀπέραντος καὶ νωχελῆς οὐρανός, σεληνό-
φωτος, γαλακτώδης, αἴθριος, κάτω δὲ στίλβει θάλασσα, ὡς πλάξ
ἀργύρου τρισεγγέθης ἐκλάμπουσα, ἀθόρυβος, ὡς τὸ παρθενικὸν
καὶ μόλις νεάζον πρόσωπον, τὸ ἀκτινοβολοῦν τῆς ψυχῆς τὴν μα-
καρίαν γαλήνην, καὶ καταθέλγουσα δι' ἀρρήτων μυστηρίων θελ-
γῆτρων, εἰς νύκτα τοιαύτην, ἣν τόσα γραφικώτατα κάλλη στο-
λίζουσι, ζωπυροῦσι καὶ καθηδύνουσι, τίς δὲν ἐτρέφησεν ἀπλή-